č. 7, ročník VI.
apríl 2009

Cena 0,33 €

INFO РУСИН

ІНФОРМАЧНЫЙ ДВОТЫЖДЕННИК РУСИНІВ СЛОВЕНЬСКА
INFORMAČNÝ DVOJTÝŽDENNÍK RUSÍNOV SLOVENSKA

З ОБСЯГУ

Активны молоды Русины 2
Нова премєра ПУЛС-у 5
Буде русиньска автономія на Україні? 8-9
О штудіу русиньского языка 12

Кедь єм собі на інтернеті, на нашій русиньскій вебсторінці перечітав вопрос, же котрый день буде Дньом Русина або русиньскым святом, барз єм ся порадовав, же хтось із такым вопросом вышов на світ божый. Зачав і я над тым вопросом роздумовати і пришов єм до такого высновку, же треба нам такый день, треба нам таке свято закаледарьовати, бо велика шкода, же такый день іщі мы Русины не маме.

Русиньска оброда на Словеньску каждый рік робить немало культурных і сполоченьскых акцій у своїм реґіоні але і мімо нього, ці то суть фестівалы, днї русиньскых традіцій, акції про нашы діточкы ітд., але тот главный день у центрі нашого русинства – у Пряшові – на жаль іщі фурт не маме.

ДЕНЬ РУСИНА?

На споминанім інтернеті суть уведжены і історічны дата вызначных подій в жывоті Русинів як напр.: ***24.4.1803 день народжіня А. Духновіча, Славяньскый зязд у Празі, 17.6.1925 – Заснованя Руського дому в Пряшові, 10. – 11.6.1933 – Днї руськой культуры у Пряшові, де был одкрытый памятник А. Духновіча...*** Є іщі много вызначных дат в жывоті Русинів, о котрых мож подумати, бо є із чого выберати. Но треба собі усвідомити, же якраз теперь нам треба такый НАШ ДЕНЬ, котрый бы притяг до Пряшова штонайвецей Русинів, жебы ся тот день став нашым наймасовішым святом.

Сьме народ, котрый не мать свого покровителя, бо не мать за собов свою країну. Нашов домівськов країнов є Словеньска репубґіка, де сьме довгы рокы із Словаками і другыма народностями дома. Праві зато ся нам треба іщі вецей зєдночовати, жебы сьме ся наповно указали свойов культуров і богатством традіцій, бо не маме ся зашто ганьбити.

Нашы люди в історії доказали много. Спомяньме холем дакотрых як наприклад **А. Кацак, М. Балудяньскый, А. Кралицькый, А. Духновіч, А. Павловіч, А. Добряньскый** і много далшых.

А кілько нашых людей є ростраченых нелем по Словеньску, Чехах, але і по цілім світі. Де лем не прийдеш, всяды стрітиш Русина. Перешов єм велику часть світа а скоро не было такого міста в Европі або на америцькім контіненті, де бы єм не стрітив Русина. Кебы такый день ся нам подарило запровадити, то і потомкы нашых дідів бы рады на нього пришли посмотріти, де є їх коріня.

День Русинів нам хыбить а треба, жебы был у Пряшові – у самім главнім центрі культуры Русинів, бо якраз ту в юні 1933 році были першы Днї русиньской культуры, ту был одкрытый памятник А. Духновіча, котрый і теперь стоїть у Пряшові, хоць уж на другім місці – у краснім парку на березі Торисы. А праві ту бы ся міг реалізовати наш День Русина, або Русиньскый день. А кедь бы то было у юні, як то было у споминанім 1933 році, та бы то міг быти і великый *Русиньскый юнілєс.* Подумайме!

Андрій Гнат

▲ *Історічне фото зо Свята отворіня Памятника Александра Духновіча в Пряшові, акт котрого ся одбыв на Днї русиньской культуры 10. – 11. юна 1933 р. На фото видно яка велика сила людей пришла до Пряшова дати почливость нашому славному будительови. Фото з архіву Мґр. Ґ. Бескида.*

▲ *На велике свято до Пряшова (10. юна 1933) ся посходило много Русинів з нашых сел і міст, але тыж споза ґраніці бывшой Чеськословеньскей републікы. На фото Мґр. Ґ. Бескида маніфестація Русинів ся заставила перед Ґрекокатолицьков богословсков семінарійов, жебы празднично одкрыти Памятник Александра Духновіча (од сохарькы Елены Мандічівой). Праздник у Пряшові одкрыв Сімеон Смандрай, тодышній председа Общества А. Духновіча.*

ФЕДОР ВІЦО – ІЛЬКО СОВА З БАЮСОВА

Русиньскый молодежный рух знова міцнішый

Далша выдарена акція в режії новой русиньской молодежной орґанізації МОЛОДЫ РУСИНЫ ся одбыла в Нітрі. У тім штудентьскім місті штудують многы Русины і так членове орґанізації зреалізовали 25. марца 2009 новый проєкт під назвов Русиньскы стрітнутя в Нітрі. Главным цільом є осповити штудентів, котры походять з русиньского реґіону.

„Плануєме веце такых акцій, бо знаме, же в Нітрі є много штудентів з нашого реґіону, но не на каждого маме контакт, не каждого познаме. Праві за помочі тых стріч плануєме заложыти датабазу контактів і взаємно ся спознавати і інформовати о найважнішых проблемах, котры ся в жыводі Русинів каждоденні стават. Наш план є такый, же каждый чоловік, котрый приде на стрічу, бы міг на далшы акції притягнути своїх далшых знамых“ – повів єден з орґанізаторів акції **Бц. Мартін Караш**.

На вопрос – як выникла ідея зорґанізовати таку акцію – одповіла **Катаріна Фурінова** (членка молодых Русинів) - *„тота ідея выникла в нашій молодежній орґанізації іщі на установлюючім сеймі а єм рада, же ся нам єй подарило успішні зреалізовати“.*

На стрічі было коло 35 людей од Свидника, Старой Любовні, Снины, Меджілаборець, Пряшова, Кошыць, Левочі і далшых реґіонів.

На зачатку акції ся ку участникам – молодым Русинам пригварив М. Караш, член ВВ мР, котрый не забыв у своїм выступі спомянути такый важный акт, як зрахованя жытельства в 2011 році. По припитку собі притомны вєдно заспівали Многая літ. Потім уж зачала красна забава при мелодічных і темпераментных русиньскых співанках за тонів гармонікы Осифа Фундака зо Снины. Тото стрітнутя было інтересне і про іншы народности, бо надпис на дверях в латиниці і в азбуці (ВИТАЙТЕ РУСИНЫ - VITAJTE RUSINI) притяг і Словаків, Мадярів і іншых а так ся могли тоты молоды гості дознати што-то о русиньскій народностній меншыні на Словеньску. По тій акції ся участници сполочні пересунули іщі на стрічу фолклорістів, де до білого рана звучали і русиньскы народны співанкы.

▲ *На стрічі молодых Русинів в Нітрі. На фото перша справа Катаріна Фурінова, членка выбору Молодых Русинів з русиньскыма штудентками в Нітрі.*

„Была то найліпша акція, яку єм дотеперь зажыв а істо ся ту рад верну хоцьколи, лем мі дайте знати...“ – так ся высловив єден молодый Русин, походжіньом з Цернины, свидницького окресу, на адресу 1. Русиньской стрічі в Нітрі.

-ка-

Маріянна – была єсь СУПЕР

В днешнім часі гіп-гопу, року, панку або іншого популарного жанру музикы малохто з молодых людей слухать або присвячує свій жывот фолклору. Но і так ся найдуть такы, котрым є народна співанка сердечку барз близка. Доказом того є наша молода і амбіціозна фолклорна співачка **Маріянна Железна з Хмельовой**, бардійовского окресу. Маріянна, штудентка 5. річника на ПУ в штудійній комбінації музичне і етічне выховання, ся 31. марца 2009 у Театрі А. Духновіча у Пряшові представила у своїм Діпломовім концерті під назвов **Людова співанка выходного Словеньска в мултіетнічнім контексті.** Цільом концерту было публіці як і штатніцовій комісії в складі **ПаедДр. Ірена Медняньска, ПгД.** (ведуча катедры МВ), **ПаедДр Йозеф Грушовскый ПгД.** (ведучій діпломовой роботы) і **ПаедДр Анна Деревяникова ПгД.** (рецензентка діпломовой роботы) передставити вокалный фолклор нашого реґіону. А думам, же Маріяні ся то подарило на єднічку, бо у своїм богатім репертоарі представила 18 співанок з реґіону Землін, Спіш, Абов, Шариш ітд. Співала по шарішскы, німецькы, ромскы, жыдівскы, мадярьскы, земпліньскы і ґоралскы. Но найвекше „бум“ на концерті пришло, кедь модераторка акції **Мґр. Зузана Пулщакова** увела завершалну часть проґраму, котрый быв присвяченый русиньскому фолклору. *„Маріянна походить з русиньского села Хмельова, є любительков русиньской народной співанкы свого родного села, традіцій і културы Русинів. Є і авторков многых русиньскых співанок, котры ту днеська представить.“* То суть слова конференцієркы о нашій Маріянні, котра **публічно вызнала своє чутя ку русинству.** Потім уж цілым театром звучав прекрасный спів, як: Хмелівскы дівкы, В лісі студеночка, Кедь я спала, Солодкый єсь, солоденькый... Прекрасный концерт двигав зо стільців участників в заповненій салі ТАД-у, меджі котрыма было много вызнамных людей, як **В. Противняк**, председа РОС, **Мґр. В. Марушін АртД.,** діректор ПУЛС-у, **А. Барнова**, солоспівачка ПУЛС, **Ігор Латта**, герець ТАД-у і іншы. Акцію зоорґанізовала Пряшівска унівезіта в Пряшові, Факулта гуманітных і природных наук, катедра музикы в сполупраці із ТАД. Режію проґраму мав в руках **ПаедДр. Й. Грушовскый, ПгД,** музичный допровод **Людова музика Станіслава Балажа**, музичне спрацованя **Мґр. М. Кереканіч**, **С. Балаж** і **ПаедДр. Й. Грушовскый ПгД**. В проґрамі ся представив і пряшівскый высокошкольскый ФК Ториса, котрый выник при ПУ. Завершалны слова подякы належали уж В. Противнякови за прекрасный умелецькый выступ, він сучастні передав М. Железній шумный мальованый образ. І ПаедДр. Ірені Медняньскій ПгД., ведучій катедры музикы, яка повіла: **„вдяка такым людям як є М. Железна знам, же наш прекрасный фолклор ниґда не загыне“**. Про інтерес треба додати, же М. Железна є досправды великов носительков і любительков фолклору, о чім свідчать факты: уж в 1996 р. здобыла **2 місце словеньского славіка** у Пєщанах, орґанізатором якого є популарный оперный співак П. Дворскі, в 1999 р. ся стала **Лавреатков Маковицькой струны**, в 2003 р. здобыла тітул **Лавреаткы Співів мого роду**, котры періодічно орґанізує РОС. Русиньскый фолклор презентує на різных акціях, фестівалах, мімо співу є і скушенов конференцієрков. В сучасности є **соловов співачков ПУЛС-у**.

▲ *Маріянна Железна і Владимір Противняк, председа РОС.*

Маріянна, дякуєме!!! Была то перфектна презентація фолклору, но іщі бравурніша пропаґація русинства, котра бы мала быти прикладом про нас вшыткых при гляданю новых або старовых жріделв в русиньскым жыводі як і при найближшім зрахованю жытельства в 2011 році.

Текст і фото, С. Лисінова

www.rusyn.sk

Бескидьскый пантеон

В найвыходнішім і наймолодшім словеньскім народнім парку **ПОЛОНИНЫ** на крижных дорогах Яловой, Стащіна і водареньской преграды Старина ся находить „раріта“ і цінна пыха того прекрасного бескидьского края, сімболічный цінтерь знамых особности з під Полонин - **Бескидьскый пантеон.** Праві по тых місцях колись путовали знамы і менше знамы люди, котры ся там народили, жыли або лем перехаджали тым крайом. Но вшыткы там охабили штось красне, неописательне і цінне: **ЧАСТЬ СЕБЕ, ЧАСТЬ НАШОЙ ІСТОРІЇ.** На тім памятнім місці є **7 балванів,** в котрых суть вырыты мена 7 людей, котры присвятили тому краю свій жывот і діло або го зпропаґовали. Коло каждого памятника ся находить і табла, на котрій є написане діятельство вызначных людей у реґіоні. Достойна памятка в раю Бескид належыть: **А. Духновічови** (нар. ся 1803 р. у Тополі, умер 1865 р. у Пряшові) його вызначны слова **Я Русин был, єсмь і буду...** ся глубоко записали до історії Русинів. Быв то єден із навызначнішых русиньскых народных будителів, ґрекокатолицькый русиньскый священик, вызначна особность при оброджованю Русинів в 19.ст. Окрем іншого його заслугов вышли 3 річникы алманаху **Поздравленіє Русинов,** першы календарі в історії Русинів. З його робот вышла Історія пряшівскої єпархії як і множество будительскых стишків. Дале **П. Лодійови** (нар. ся 1764 р. у Збої, умер 1829 р. у Петрограді), вызначный русиньскый правник, педаґоґ і філозоф, котрый ся народив у родині православного священика. Быв професором на універзітах у Львові, Петрограді і Кракові, де преднашав церьковнославяньскый язык.

Ф. Главатому (нар. ся кінцьом 15. ст. в Руській Воловій, умер зач. 16. ст. місце не є знаме) леґендарный збойник, котрого членове із збойницькой дружіны походили з русиньскых сел сниньского реґіону. Мали з нього страх панове од Кошыць через Дунаєць аж по Ужгород. Вдяка актівітам його збойницькой дружіны выникли першы писомны документы о селах Колбасов, Руська Волова і уж заникнутых селах Старина, Велька Поляна і Волошінець.

М. Пустайови (нар. ся 1858 р., умер 1944 р. у Збої), обычайный русиньскый ґазда з найталентованішым розповідачскым даром приповідок в історії русиньского народа. Вдяка ньому было записано **42 приповідок** з околиці сел Убля, Кленова, Розтокы, Уліч, Новоселіця і Збой, котры вышли в Етноґрафічнім збірнику Влидиміра Гнатюка.

Л. Мнячкови (нар. ся 1919 р., Вал. Клобовки, умер 1994 р. у Братіславі), словеньскый журналіста і писатель, котрый о улічскій долині написав роман **Kde končia prašné cesty**. На основі його новинарьскых статей з того реґіону ся розбігла владна акція У-У на економічный розвой улічской і убляньской долины.

Е. Е. Кішови (нар. ся 1885 р., умер 1948 р. у Празі), єден із найвызнамнішых особностей світовой журналістікы, котрый писав статі о Полонинах по німецькы. Як вояк бойовав за 1. Світовой войны у Полонинах. На основі прожытого написав много автентічных і інтересных статей з того реґіону, котры были выдрукованы в многых німецькых книжках.

Ю. Колинчакови (нар. ся 1909 р. умер 1984 р. у Старині) співак і зберателъ народного фолкльору Русинів. Свій каждоденный сельскый жывот обогатив о стишкы, котры выдав у многых збірниках. Друкуєме і выбер з його творчости, де высловив велике чутя ку Бескидам:

Бескиды
Гей, высокы горы, вы мої Бескиды,
ту, под вами, жыли діды і прадіды,
а дівчата квіткы ту по вас зберали
і собі віночкы із квіток звивали...

▲ Русиньскый писатель Штефан Сухый на памятнім місці Бескидьского пантеону.

Най ся тото памятне місце стане достойнов памятков на нашых предків. Віриме, же ку першым 7 менам прибудуть скоро і далшы, котры собі заслужать неменшу почливость, бо вшыткы знаме, же Бескидами перешло вельо іншых русиньскых особностей. Реалізаторам проєкту – ОЗ Чемерніца Стащін, належыть велике подякованя за таке цінне обогачіня полониньского народного парку в подобі Бескидьского пантеону.

Текс і фото С. Лисінова

Одколи ся людство раховало

Рахованя людей мать про Русинів, народностны меншины і малочісленны народы все велику важность. Люди, штатістікы, научны працовници часто ся ку рахованю вертають, бо там находять факты про свої роботы, про свої тверджіня. Чісла із рахованя людей, окрем іншого, повідають, кілько людей того або іншого етніка перешло жыти інде, змінило народность, умерло або ся народило.

У Русинів тоты чісла указують, же часть народа ся теоретічно може стратити або змінити і назву цілого народа.

Рахованя ся робить у владов схваленых інтервалах, жебы так могли плановати розвой країны і ефектівніше єй справовати. Рахованя ся робить од давных часів. Назва старозаконной книгы Нумері є о раховані сынів Ізраїла, на основі котрого плановали будучу воєньску силу. В Новім законі мусили Осиф і Марія іти до Віфлеєма, жебы были на раховані людей, котре приказав зробити римскый цісарь Авґустус. Зато ся Ісус народив не дома в Назареті, але у віфлеємскій стаєнці. Першу інформацію о чіслі людей на Брітаньскых островах може найти в перегляді даньовых поплатків, котры вырубав своїм підданым краль Вілям Першый. Было то в роках 1085-86.

Рахованя людей в сучасности уж не є лем рахованя голов, але давать і подрібны інформації о віку жытелів даной країны, о їх професії, вірі, етнічнім походжіню і т.д.

Т. Л.

ЧОМ СЯ БУДУ ГОЛОСИТИ КУ РУСИНЬСКІЙ НАРОДНОСТИ

ЗРАХОВАНЯ ЖЫТЕЛЬСТВА 2011

Днесь нам на тот вопрос одповів **Юрко Харитун**, русиньскый поет, культурный діятель і педаґоґ з Кежмарку, родак із затопленого села Стружніця, де днесь стоїть водяна преграда Старина.

„Чом ся чую я Русином? Не буду декламовати Духновіча Я русин был, єсьм і буду... Мої прародичі были Русины, родичі так само а який іншый бы міг быти я. Народив єм ся в русиньскім селі. Русином ся чую через колысанку, мої першы русиньскы слова - мама, няньо, через співанку, приповідку, молитву у церькви, але і через залюблены слова - ты моя квіточко, солодка малиночко, та як не голосити ся до свого А не голосити ся, то бы-м ненавидів сам себе, ганьбив бы-м ся перед свойов родинов, знамыма, сполукласниками і людми із нашых сел. Быти Русином є така можность, але і гордость. Під Бескидом я жыв з бабом з дідом, няньком, мамков, діточками. Як не быти нам Русинами?!. Тым, якы ся ганьблять за своє а не голосять ся до свого, треба припомянути і дати їм вопрос. В якій колысці ся колысали?..“

За одповідь дякує А. Кузмякова

REGINA
Slovenský rozhlas 2

Зміны в розгласовім высыланю!!!

Од 2-го фебруара 2009 народностно-етнічне высыланя можете слухати на короткых волнах, в пасмі ВКВ два. Каждый день од 18-ой до 19-ой годины наш проґрам наладите на цілій теріторії Словеньска на вшыткых фреквенціях Радія Реґіна. На тых самых фреквенціях нас можете чути так само і у вівторок од 20-ой до 22-ой годины і у четверь од 20-ой до 21-ой годины. Через вікенд можете свої облюблены проґрамы окрем уведженого часу чути в суботу вечір од 19-ой до 21-ой годины а в неділю рано од 7-ой до 9-ой годины на фреквенціях Радія Реґіна Кошыці. Подробнішы інформації найдете на www.rozhlas.sk

Час Народностно-етнічного высыланя на Радіу Реґіна

- **понедільок:** Радіо Реґіна: 18:00 - 19:00
- **вівторок:** Радіо Реґіна: 18:00 -19:00; 20:00 - 22:00
- **середа:** Радіо Реґіна: 18:00 - 19:00
- **четверь:** Радіо Реґіна: 18:00 - 19:00; 20:00 - 21:00
- **пятниця:** Радіо Реґіна: 18:00 - 19:00
- **субота:** Радіо Реґіна: 18:00 - 19:00
  - Радіо Реґіна Кошыці: 19:00 - 21:00
- **неділя:** Радіо Реґіна: 18:00 - 19:00
  - Радіо Реґіна Кошыці: 7:00 - 9:00

РУСИНЬСКЫЙ ПРОҐРАМ

17. 4. 2009 – 29. 4. 2009

17. 4. 2009 – пятніця
18.00 - 18.30 Радіоновины

21. 4. 2009 – вівторок
18.00 - 18.30 Радіоновины
20.00 - 21.00 Радіомаґазин
21.00 - 21.30 Подобы жывота, репр.
21.30 - 22.00 Ґітпарада русиньскых співанок

23. 4. 2009 – четверь
18.00 - 18.30 Радіоновины

25. 4. 2009 – субота
18.00 - 19.00 Радіо молодых. Приповідка Д. Душека: Кухарик і кухариско, репр.
19.00 - 20.00 Радіомаґазин, репр.
20.00 - 21.00 Літ. релація. З повідковой ділні М. Салтыкова-Щедрина
21.00 - 22.00 Ґітпарада русиньскых співанок, репр.

26. 4. 2009 – неділя
7.00 - 7.45 Село грать, співать і думу думать, репр.
7.45 - 9.00 Музичны поздравы
18.00 - 19.00 Бісіда кумів

27. 4. 2009 – понедільок
18.00 - 18.30 Радіоновины

29. 4. 2009 – середа
18.00 - 18.30 Радіоновины.

Анна Ґайова выставує в Татрах

5. апріля 2009 р. была **в просторах Ґрандготела в Старім Смоковці** отворена далша выстава образів нашой академічной малярькы **Анны Ґайовой** під назвов **КРАЇНА З ЦЕРЬКОВКОВ**. На выставі ся мож покохати красныма і цінныма ділами, як наприклад деревяны церьковкы з выходного Словеньска, але і красныма країнками Татраньской природы. А. Ґайова є молода, активна і амбіціозна малярька, котра є знама і своїма трафныма і выдареныма ілустраціями русиньскых учебників і іншых книжок з русиньского выдавательства. **Выставу в Старім Смоковці можете навщівити до 27. мая 2009 р.**

-ак-

Театер Александра Духновіча в Пряшові

19. апріля 2009 о 16.00 на Малій сцені ТАД
Komorné divadlo bez opony
O TROCH GROŠOCH

Tradičný rozprávkový príbeh spracovaný netradičným spôsobom, podaný živými i neživými hercami (dve metrové bábky radcov). Slovom, hudbou i vtipnými replikami sa k Vám dostane príbeh o tradičným hodnotách, sile a dôvtipe sedliackeho rozumu.

22. апріля 2009 о 19.00 на еликій сцені ТАД
Мілош Карасек: **ПЕРОН**
Режія: **Мілош Карасек**

У ґрі ся на основі філозофічного тексту двох протаґоністів одбывають бізарны сцены зо сучасного жывота, повны сімболікы, метафор аж абсурдных сцен. Тота наоко абсурдіта ся явить хаотічностьов нашого сучасного жывота.

26.апріля 2009 о 16.00 на Малій сцені ТАД
Komorné divadlo bez opony
ČERVENÁ ČIAPOČKA

Veselá rozprávka o strastiplnej ceste Červenej čiapočky za chorou babičkou. Vtipne interpretovaná striedaním sa dvoch hercov a bábok so živou hudbou a pesničkami. Notoricky známy príbeh, ktorý poznajú deti po celom svete posunutý do súčasného uponáhľaného a pretechnizovaného sveta.

29. апріля 2009 о 19.00 на Великій сцені ТАД
Максім Ґоркый: **НА ДНІ**
Режія: **Светозар Спрушанскі**

Світова і руська драматічна класіка в новім інсценачнім виджіню і в неочекованій актуалности на сучасность. Днешня інтерпретація ґры о страчіню віры в наш реалный світ. Світ, котрый нас обколесує і котрый хотячі, не хотячі мусиме жыти! Упали сьме на дно нашых ідеалів, але главні на дно конкретной правды. Без роботы, без пінязі, не раз і людьской достойности, соціалного ці сполоченьского статусу... Остала нам лем віра в самых себе! А мы тоту віру мусиме найти і ожывити!

▲ *Герці ТАД у ґрі М. Горкого НА ДНІ. Справа І. Латта, С. Ґудак, С. Шковранова, З. Галямова і О. Ткач.*

Ґітпарада
русиньскых народных співанок

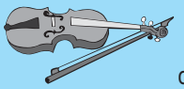

59-те коло ґітпарады русиньскых народных співанок принесло такы конкурзны співанкы:

1. **Штефан Василенко з Олькы – *Ішли женці...***
2. **Ярослав Чура із Строчіна і Павел Феценко зо Свидника – *А на ґорі татарочка***
3. **Фолклорна ґрупа Яворина з Торисок – *Ей, а яка то добра***
4. **Сімона Федоркова з Ублі – *Не дам ся ті, не дам***

Новотины:

5. **Сімона Морозова і Татяна Андрейцова – *Знам, же сте мамочко***
6. **Анна Сервіцка – *Не рубай, не рубай.***

Вашы голосы про три із шестьох співанок посылайте e-mailom на адресу: **kandrac@rozhlas.sk** а не забудьте на гесло *Шьпівам собі, шьпівам*. Потішыть нас і ваша одповідь на вопрос: Што то є **ОЛІНЬ**?

Уж теперь Вас кличеме ку слуханю далшого кола ґітпарады 25-го апріля 2009, вечор о 20.30 г.

Сторінку приготовила А. Кузмякова

www.rusyn.sk

ШТО НОВОГО В ПУЛС-і

▲ *На час пережытый в ПУЛС-і не забывають і старшы членове. Фото з їх минулорічной стрічі.*

КОРОТКО З МИНУЛОСТИ

Піддукляньскый ***У***мелецькый ***Л***юдовый ***С***убор (ПУЛС) – така є сучасна назва нашого професіоналного колективу співу і танців у Пряшові (од 1991 р.). Колектів выник як Піддукляньскый український народный ансамбель (ПУНА), як неодділна часть УНТ - Українського народного театру (сучасного ТАД) в 1955 р. Предходцьом ПУЛС-у быв Український народный колектів співу і танця заложеный 9. фебруара 1953 в Меджілабірцях а потім на Цемяті при Пряшові. На челі нашого професіоналного ПУЛС-у стояли в минулости такы знамы особы як ***Ю. Костюк, Ю. Цімбора, Л. Полякова, Ш. Ладижіньскый, М. Нємцова, Р. Смотер, А. Гнат, В. Любимов, В. Марушін, Ю. Ґоґа, Ю. Шванттнер, М. Мороховіч***.

Од януара 2008 року ся ПУЛС орґанізачно осамостатнив (одчленив од ТАД) і його зряджовательом є Пряшівскый самосправный край. По осамостатніню, од мая 2008 р., є умелецькым діректором ПУЛС-у ***Мґр. Владимір Марушін, АртД***.

Любителям ПУЛС-у істо доднесь остали в памяти мена такых його співацькых звізд як ***Йожко Пригода, Рудо Смотер, Марька Мачошкова, Марія Ілящікова, Реґіна Ярощакова, Марія Грабовска, Анька Барнова, Йожко Піґула ці гармонікарь Петроа Ярощак*** і многых іншых співаків і танечників.

Перед майовов премєров з новым діректором

Уж першый погляд на вебстор. ПУЛС-у видно, же колектів на челі з новым діректором набрав і новый дых. Выслідком бы мала быти каждым очекована і майова премєра, на котрій бы ся мало наше професіоналне тілесо указати в повній параді. Як видно з фотоґалерії (на інтернеті), колектів ся розріс о новы тварі нелем у веджіню, але і в його окремых жанрах – співацькім, танечнім, музичнім і в менеджменті. І омолоджованя колективу є позітівный факт, бо сучасны скушены членове ПУЛС-у мають кому передавати свої зналости і такым способом наповно споїти свою енерґію до приправы нового репертоару. Приправа цілого клолективу в днешніх днях уж істо рядні кулмінує під веджіньом діректора ***Мґр. Владиміра Марушіна, АртД.*** На тоту ситуацію сьме ся опросили пана діректора:

В. М.: Гей, в тім часі завершуєме приправы новой довгоочекованой премєры ПУЛС-у. Окремы части колектіву ся нам подарило од зачатку сезоны завести до ходу, то значіть, же суть способны самостатні робити. То быв першорядый ціль.

А. К. Яка то буде премєра і одкы сьте брали іншпірації?

В. М.: Буде то премєра під назвом ОЧАРОВАНЫ ПОҐЛЯДОМ, котра є присвячена довгорічній хореоґрафці ПУЛС-у пані Меланці Нємцовій. (позн. ред.: намет, хореоґрафія і режія Владимір Марушін, музика Андрій Калинка, костімы Анна Марушінова). Іншпірація того проґраму мать жрідло в самім ПУЛС-і, котрый добрі познам. Мав єм можность познати пені Меланку, говорити з ньов о тодышнім ПУЛС-і. Моя професіонална карєра зачала тыж в тім колектівi, де єм зачав як танечник, нескорше як умелецькый шеф. Днесь, значіть тов премєров, хочеме высловити вшытко і поділити ся тым „пульсацкым дідичством“, але такой хочеме зачати писати нову капітолу самостатного ПУЛС-у.

А. К.: На што ся можуть любителі і сімпатізанты ПУЛС-у тішыти?

В. М.: Думам собі, же вшыткы, котрым ПУЛС за послідній час „хыбив“ ся уж не можуть дочекати. Тото саме платить і о нас. Чекаме, коли то пропукне. Новов премєров сьме уж дослова прошпікованы – главні творителі. Танечници, співаци і музиканты! Но, вшыткы то будуть мати на сцені, коротко повіджено, не легке, бо сьме їм на плечі навалили порядну тяжобу, з котров ся мусять попасовати а іщі ку тому з усміхом. Може бы нас даякым способом холем на хвілю могло „споїти“ словечко „руснацькый“...

А. К.: Так, же не хочете прозрадити дашто конкретне...

В. М.: Просто, готуєме масівный атак на очі, уха, емоції і сердце, але такой погласкати душу тых, котрым є тото богатство властне, жебы собі його ціну хранили і были пышны на то кым суть. В непосліднім ряді хочеме привернути увагу новов формов, што в ПУЛС-і як в професіоналнім колективі в минулости не было нич незвычайне.

Сердечні позывам вшыткых на премєру ОЧАРОВАНЫ ПОҐЛЯДОМ. В нашім припаді платить двараз так: Радше раз видіти як двараз учути!

А. К.: Што вас чекать по премєрі?

В. М.: Чекають нас представліня по містах і селах Пряшівского краю, фестіваловы выступліня по цілім Словенску: Меджілабірці, Раславіці, Кривяны і многы іншы. Готуєме тыж выступліня про нашых приязнителів в Братіславі а сезону бы сьме мали закончіти дватыжднёвым заяздом кінцьом юла і зачатком авґуста на Французскій рівєрі.

▲ *Фото з архіву ПУЛС.*

Што ся тыкать новой премєры, є на ню увалене порядне інформачне „ембарґо“, лем з кулоарів ПУЛС-у сьме ся што-то дознали. Же то буде вшытко русиньске, будуть там красны співы, танці підсилены темпераментнов музиков. А зато, же премєра є присвячена Меланці Германовій, думам собі, же там істо не будуть хыбити красны хороводы... А вшытко докопы то буде **величезна краса! Просто треба іти на майову (1. і 2. мая 2009) премєру!**

Анна Кузмякова

М. ХОМОВА – НА РОДНЫЙ ЯЗЫК ДУМАЛА ДО СМЕРТИ

Дорогы чітателі. В тогорічнім 4-ім числі Інфо Русина сьме надруковали смутну новину о тім, же 16. фебруара 2009 неочековане ся скінчіла жывотна путь нашой вірной і активной Русинкы ПгДр. Марії Хомовой-Дупканічовой. М. Хомова до кінця свого плодотворного жывота все думала на здоконаліня русиньского кодіфікованого языка, о котрім написала многы одборны статі. В них наводила конкретны пропозиції на позітівны зміны з тым цільом, жебы і русиньскый літературный язык ся достав на уровень остатніх славяньскых языків. Была єм свідком того, як ей баржезно мерзило, кедь не могла із своїм приготовленым рефератом выступити на Меджінароднім языковім семінарі в Пряшові (2007 р.), бо орґанізаторам акції скоре ішло о гонор як о здоконаліня русиньского кодіфікованого языка. На споминанім семінарі была утворена языкова комісія *(ей членков ся тогды стала і М. Хомова)*, **котра, подля обіцяня орґанізаторів з Інштітуту русиньского языка і культуры при Пряшівскій універзіті, ся мала сістематічноно сходити. Не стало ся так а не знати ани чом. Но М. Хомова, хоць ся комісія не сходжала, не перестала маповати сітуацію і писати свої статі на тему здоконаліня нашого родного языка. Доказом того є і статя М. Хомовой, котру друкуєме ниже і з котров уж, на жаль, не стигла ниґде выступити.**

▲ *На фото зліва ПгДр. Марія Хомова, Штефан Сухый і Таня Рундесова, дівка М. Хомовой.*

А. Кузмякова,
фото з архіву www.rusyn.sk

ЧОМ РУСИНЬСКИЙ ЯЗЫК ФУРТ БОЮЄ З ПРОБЛЕМАМИ

Хочу надвязати пару словами на матеріал В. Хомы. Уважні слідую актуалну сітуацію в кодіфікованім русиньскім языку, бо публікую в періодічній і неперіодічній русинькій пресі, редіґую тексты книжного і пресового характеру, котры мі суть понукнуты автором, орґанізаційов або выдавательом. Мушу повісти, же при каждій подобній роботі хочу решпектовати нормы русиньского кодіфікованого языка в 1995 р. Зо вшыткых лем єден приклад: редіґую текст по договорі з автором подля кодіфікованых правил, толерую му в тексті містны особливости. Але як выйде пробный екземплар книжкы, тексты ся мі видять як чуджі, незнамы, переплетены нелем іншым правописом але і іншым языком, україньскым. Высвітлюють мі, же то є хыба почітача, же текст треба знова редіґовати. Хвала Богу, же ся то нечасто повторьовало, але не было то приємне. Гірше было, кедь ся трафив і умысел. Але то є уж минулостьов.

По довшім часі конечні ся вырішыло, хто є компетентный схвальовати доповніня ці зміны в кодіфікованім языку. Але компетенція мать і свою одповідность а главні за язык, де є носителем – народ. Дотеперь не видно, жебы был даякый сістем поступного схвальованя языковых правил. Увага нашых лінґвістів ся уперать, не знам чом, лем на загранічны проблемы, про нас теперь неактуалны. Уж і зато, же дома маме дость своїх недорішеных проблемів. А хто пережыв і порозумів історію Русинів, тому ся ей не захоче в ниякій подобі повторити. Думам, же наш чоловік – Русин в 21. ст. на своїй території, ісконні русиньскій отчізні на Словеньску, не захоче допустити релікты і абсурды минулости, котры приходили раз з єдной а теперь ся пруть і з другой страны. Так єм роздумовала по скінчіню языкового семінара 27. – 28. септембра 2007 в Пряшові. Єдной тоталіты сьме ся збавили а што нас чекать в будучности...

Споминаный научный языковый семінар мав проаналізовти дотеперішній став в русиньскім языку на Словеньску і назріти до його будучого розвоя. З тым наміром єм собі приготовила выступліня. З русиньскым языком нараблям денно-денні, єм з ним в контакті як філолоґ-лінґвіста і публіціста в русиньскій пресі. Редаґую і роблю корекгуры русиньскых текстів в книжках, дакотрых числах РЛА і т.д. Поважовала єм за потрібне говорити і о тім, што робить проблемы чітательови при вжываню кодіфікованого языка з 1995 р. Хотіла єм чути на тім семінарі, жебы компетентны высвітлили роспоры, якы настали з аплікаційов Новых правил... орфоґрафії і орфоепії, ґраматікы і сінтаксісу русиньского языка з року 2005.

Дезорґанізацію в школьскій практіці і в пресі з аплікації тых правил не мож поважовати за безвызнамны. Хотіла єм ся ку тому проблему высловити в діскусії. Не было мі дане слово. Наісні подля новых правил заморской демократії... Як єм прочітала публікації зо семінара в Кракові (был тісно перед семінаром в Пряшові), порозуміла єм, чом у Пряшові не был інтерес о діскусію. Уж самый факт проблематічных змін в русиньскім языку на Словеньску з року 2005 выкликав шыроку діскусію в одборных лінґвістічных кругах як і в шырокій культурній публіці. Тоты зміны не нашли уплатніня ани в школах, ани в редакціях, ани у выдавателів пресы і книжок. Культурна публіка тыж то прияла як неґатівный факт. Бо кедь язык є єдным з ідентіфікачных знаків народа, треба ся ку ньому односити з потребнов важностьов, култівовати го з высотов ступня культурности даного народа. Він мать быти інформованый о будьякых змінах в його властнім языку і мать право тоты зміны акцептовати або їх і не прияти.

Правда, выслухали сьме собі рефераты вшыткых загранічных гостів, котры свої выступы з Кракова повторили іщі і в Пряшові. При їх презентації ліпше было літати в хмарах, як слухати выклады, котры не мали нияке одношіня ку проблематіці русиньского языка на Словеньску. Языковый семінар в Пряшові не сповнив свій ціль. Многы з притомных одборників-філолоґів одходили скламаны. Не дознали ся тото, што од семінара чекали. Напрошує ся вопрос: быв то умысел або неспособность. Часть свого недоволеного выступліня на семінарі публікую в пряшівскій пресі.

Ку дакотрым рефератам.

Дакотры рефераты ся не операли о кодіфіковану аплікачну форму языка. Наприклад, акцентолоґію на словах, выторгнутых з поетічного або прозаїчного контексту не мож апліковати як науку. Іщі менше акцентолоґію мож апліковати на словниковім матеріалі діалектів на запад од рікы Лаборець, жебы тот матеріал приспособити ку кодіфікованому акцентному сістему на території, *„творячій граніцю од правого притока рікы Ціохы по лінії сел: Пыхні – Пчолинне – Гостовіці – Осадне –Нехваль Полянка, а з правого боку до рікы Выравкы по лінії сел: Рокытів при Гуменнім – Збійне – Светліці - Вырава аж ку Чабалівцям, бо тота територіална часть діалекту в основных рисах найвыразніше репрезентує говор сниньской і лабірьской долины*". Не треба окремо доказовати, же тота територія є о много менша, як територія на запад од рікы Лаборець аж по Камюнку і Остурню а на выході од правого притока рікы Ціохы

▲ *ПгДр. М. Хомова (в середині) на акції ЗІРС в Братіславі.*

www.rusyn.sk

дале на выход. Роздумовати о тім, же діалекты на тых теріторіях акцентолоґічні треба приспособляти ку базовому діалекту не є ани утопійов, але чімсь дикым і антінаучным.

Авторка може і мать выводити свої заключіня о акцентах в тексті лем на основі стихозложіня. Конкретны выводы не мож становити допереду і на тім будовати нову теорію. Акцетолоґія, кедь як **лоґія - наука,** мусить выходити зо сістему языка а не з ізолованых слов. Задумы апліковати акцентолоґію на діалектах цілого русиньского ареалу од Маковіці через Шаріш і Спіш не мож назвати нияк іншак лем акцентоманійов, яка не мать нич сполочне з науков. Не нагодов Проф. Ю. Ванько припомянув, же аплікація дакотрых прінціпів Новых правил... може вызвати у русинького жительства Маковіці, Шариша і Спіша, же тот запроваджованый літературный язык є му чуджій, як колись му быв україньскый язык.

Предметный семінар мав привести ку познаню екзістуючой практікы русиньского списовного языка і указати позітівны выступы до будучности Русинів на Словеньску. Чом бы судьба русиньского языка мала залежати лем од дакількох людей, якы не все суть прикладом научности. А без научных приступів к формованю норм русиньского языка веде лем сліпа улічка. Зато треба думати нелем о установліню языковой комісії, але і о єй фунґованя, жебы обєктівно посуджовала сучасну сітуацію в русиньскім языку і находила пути сполочного оптімалного рішіня наболілых проблемів.

Тот ціль ся на семнарі не подарило сповнити про орґанізачну і научну неприготовленость. Недорішены актуалны проблемы ся лем одсунули до будучности а волунтарістічны приступы ку ним го можуть скомпліковати. Орґанізачна форма семінара на місці не была позітівні координована. Цілковій атмосфері абсентовав характер научного семінара о русиньскім списовнім языку і культурі. Домашнім участникам не была дана можность актівні ся включіти до діскусії...

Братіслава январ – февруар 2009

ПґДр. Марія Хомова-Дупканічова

СЕРІЯ СЕМІНАРІВ КАРПАТОРУСИНІСТІКЫ ПРОДОВЖУЄ

Інштітут русиньского языка і культуры (ІРЯК) Пряшівской універзіты зорґанізував уж три научны семінары карпаторусиністікы. У февруарі т. р. ся одбыв першый семінар, на котрім із лекцийов на тему ***Карпатьска Русь – реґіон сполужытя народів і народностей без насилства*** выступив професор Торонтьской універзіты **Павел Роберт Маґочій**, якый ся проблематіков Русинів заподівать уж высше 20 років, а в сучасности є і председом Світового конґресу Русинів. Другый семінар ся одбыв 19. марца 2009. На нім выступив історік Сполоченьсконаучного інштітуту САН в Кошыцях **ПґДр. Станіслав Конечні, ЦСц** з темов ***Русины на Словеньску в 20. ст.*** Третій научный семінар карпатурусиністікы ся одбыв 8. апріля 2009 в клубовых просторах Музею русиньской культуры у Пряшові. Вшыткых участників на семінарі привитала діректорка ІРЯК ПУ **ПґДр. Анна Плішкова, ПґД**., котра говорила о научных актівітах інштітуту із заміряньом на карпаторусиністіку, значіть на історію, язык і літературу Русинів. Спомянула тыж інтерес нас Русинів о то, як на нас - наше етнікум, позерають другы. Представила научне діятельство К. Шевченка, лектора третього научного семінара. А. Плішкова дала знати, же по серії лекцій з карпаторусиністікы буде выданый научный зборник. Потім выступив історік і соціолоґ, лектор Центра руськых штудій в Празі, **ПґДр. Кіріл Шевченко, ПґД**. (нар. 19. 10. 1966 р., штудовав на універзітах в Москві, в Празі і в Торонті, автор многых публікацій, як напр. *Русины і меджівойнове Чесько-словеньско*). Він притомній русиньскій інтеліґенції прочітав розсяглу лекцію на тему ***Культурна і народностна політіка Прагы на Підкарпатьскій Руси,*** просто як Прага позерала і розуміла русиньску інтеліґенцію і єй рух в двадцятых роках м. ст***.,*** припоїня Підкарпатьскої Руси ку ЧСР і т. п. В рамках діскузії по лекції выступили **Мґр. Ґ. Баскид**, прямый наслідник бывшого ґубернатора Підкарпатьскої Руси, **Доц. В. Ябур, ЦСц**., **ЮДр. П. Крайняк** і іншы Русины, котрым історія Підкарпатьскої Руси 20-ых років минулого сторіча є добрі знама. На кінці семінара **ПґДр. Марія Мальцовска** одпрезентовала найновшы выданя ІРЯК ПУ з карпаторусиністікы.

А. Кузмякова, фото авторкы

▲ Участници научного семінара з карпаторусиністікы.

▲ *ПґДр. Кіріл Шевченко, ПґД., історік і соціолоґ, лектор Центра руськых штудій в Празі.*

Vysielanie STV pre menšiny na webe

Sledujte Národnostné magazíny STV a Národnostné správy STV na web stránke Slovenskej televízie **www.stv.sk.**

Postup: Na internete vyhľadáte stránku www.stv.sk, potom na úvodnej strane kliknete na políčko **Videoarchív** a v ponuke si vyberiete reláciu **Národnostný magazín** alebo **Národnostné správy**.

UPOZORNENIE: Pri vstupe do jednotlivých sekcií si môžete vybrať reláciu podľa týždňa resp. datumu. Nie je tam k dispozícii len jedna relácia, ale aj ďalšie. Stačí kliknúť na šípku pri dátume a zobrazia sa vám ďalšie televízne magazíny či správy.

NEZABÚDAJTE, SLOVENSKÁ TELEVÍZIA PRAVIDELNE VYSIELA NÁRODNOSTNÝ MAGAZÍN RUSÍNSKY. PROSÍME STAROSTOV OBCÍ A PRIMÁTOROV MIEST, ABY INFORMOVALI O VYSIELANÍ TÝCHTO MAGAZÍNOV PROSTREDNÍCTVOM MIESTNEHO ROZHLASU ČI INÝCH PROSTRIEDKOV (VÝVESKA, OBECNÉ NOVINY A POD.). RUSÍNSKY MAGAZÍN, SPOLU S ĎALŠÍMI, JE PODĽA HARMONOGRAMU VYSIELANÝ KAŽDÝ UTOROK NA DVOJKE (STV2) SPRAVIDLA OKOLO 16.30 HOD. ČAS VYSIELANIA SA ZVYKNE MENIŤ. NAKOĽKO NIE KAŽDÝ TELEVÍZNY PROGRAM V DOMÁCNOSTIACH MÁ UVEDENÉ AKÝ MAGAZÍN SA TEN KTORÝ UTOROK VYSIELA, Záväzný TV program máte na stránke

www.stv.sk.

Klikni a hneď pozeraj:
http://stv.livetv.sk/tvarchive//video/video.html?video=41328
http://stv.livetv.sk/tvarchive//video/video.html?video=41885
Info: P. Krajňák ml

АКТУАЛНІ ОД БРАТІВ РУСИНІВ З ПІДКАРПАТЯ

Кінцьом м. р. вшыткых заінтересованых шоковала справа з України, котра обігла цілый світ, о выголошіню автономії Русинів на теріторії України (інформовали сьме о тім в IP ч. 21/2008). Многы думали, же то быв лем выкрик до тиха... Но вірьте, же опак є правдов. Тогды сьме вам обіцяли, же ся іщі ку тій проблематіці вернеме, бо ся дотыкать і нас, Русинів на Словеньску. Зато вам приношаме далшы актуалны інфо прямо з „місця чіну".

Сітуація там мать в сучасности много подоб, напр., же українськы політіці од того часу о Підкарпаті говорять веце одкрыто в тім змыслі, же Україна **ниґда** не признать Русинів за народность а не то іщі пропоновану „комедію" (подля них) в подобі выголошіня автономії... З другого боку, преважні в іншых штатах ся зась полемізує, же сучасна сітуація на Україні веде ку **десуверенізації** українськой сполочности. Далшы заінтересованы ся надале не вздавають свого і боюють іщі веце а веце, жебы на Україні выникла автономна область із свойов **самосправов в подобі федератівной Підкарпатьскої Руси - републікы Русинів на юг од Карпат.** Вельо є і такых, котры поступ выголошованя автономії Русинів на Україні поважують за чістый блуд, котрым собі його ініціаторы роблять лем властну рекламу. Намісто того пропонують надале сповнити довгорічне желаня Русинів, жебы уж конечні Влада України узнала **народность Русин.** Но і так розмаітость выше уведженых поглядів веде ку **єдному сполочнону фактору** а то, же ся **конечні** зачало бісідовати о Русинах як о окремій народности на Україні, бо дотеперь никого не інтересовало, же в „демократічній" Україні іщі фурт не суть Русины узнаны за самостатну народность, хоць іншы народности там тоту можность мають. Преважні медія одсуджують радікалізмус, котрый ся в последнім часі шырить на Підкарпаті. Но забывають на єден важный факт, якым є велика кривда од Влады Україны ку Русинам. Не лем зато, же дотеперь не узнала Русинів за самостатну народность, але несправодливость вмішаваня етнокультуры і материньского языка Русинів до локалных варіантів українськой і духовной культуры не мать кінця края. А як ся розвивають далшы активности Русинів на Україні? 31. марца 2009 ся в Ужгороді одбыло засіданя Координачного выбору Сейму Підкарпатьскых Русинів (дале СПР) і Народной рады Русинів Закарпатя (дале НРРЗ), де членове на челі з лідром СПР **Др. Дімітрійом Сидором,** окрем многых інтересных фактів, прияли в Узнесіню, же 3. Европскый конґрес Підкарпатьскых Русинів ся одбуде **1. мая 2009** в Ужгороді, де главным пунктом проґраму буде **приятя Конституції републікы Подкарпатьска Русь**. Дале ся там уваджать, же ся буде на Підкарпаті меджі жылелями робити офіціална верейна анкета, в котрій свойов вольов бы потвердили референдум із 1. децембра 1991. Там ся за автономію высловило **78% жылелів**. Участници КВ СПР і НРРЗ ся заподівали і вопросом гімны Підкарпатьскых Русинів, котра буде предложена Закарпатьскій областній раді в Ужгороді на схваліня і котра бы ся мала офіціално вжывати на цілоштатній уровни. Подля слов Др. Д. Сидора (председа СПР), спомянута гімна ся уж давно вжывать в Ужгороді і Мукачеві при вшыткых офіціалных акціях *„мы українську гімну не узнаваме а політіци зась нашу гімну іґнорують."* В далшых Узнесінях ся уваджать, же **1. Світовый конґрес Подкарпатьскых Русинів** ся одбуде кінцом мая 2009 р. у німецькім Берліні, котрый членове єдногласні підпорили. Были там одобрены і **меджінародны науковы конференції**, котры будуть присвячены русиньскым проблемам на Підкарпаті, на якых буде прията Резолуція на підпору автономії Підкарпатьскої Руси. Конференції ся одбудуть до кінця юна в Ростові на Доні (Русько), Словеньску, Будапешті (Мадярьско) і Чеську. На засіданю было обговорено і много далшых вопросів, о котрых нам розповів лідер СПР **Др. Димітрій Сидор, православный священик в Ужгороді.**

„Єдным із пунктів проґраму было і схваліня участників на 10 Світовый конґрес Русинів, котрый ся одбуде 4-7 юна 2009 у Сербії і Хорватії. Зато, же мы ся надале чуєме рядным членом СКР, хоць сьме были про нашы політічны актівіности вылучены, но было то неправом. Зато з нашой орґанізації піде на конґрес 10 делеґатів на челі із Михайлом Алмашійом, котрый є подля нас надале рядным членом Світовой рады Русинів (СРР) і на конґресі буде ведучій нашой делеґації"

Є знамо, же пан М. Алмашій быв вилученый зо СРР а на його місці є теперь М. Бобинець, председа Крайового общества Підкарпатьскых Русинів (КОПР) затля як позорователь. Можете высвітлити тот факт? Вы особні будете тыж участником 10. СКР? Не думате, же притомностьов членів СПР як делеґатів за орґанізацію, котра уж не є членом СКР выкличе на конґресі істый хаос?

▲ *Др. Дімітрій Сидор (сидить в середині) і Юрій Чорій (стоїть) на Сеймі ПР.*

„Мы уж сьме предложыли пропозіції ку тому, жебы М. Бобинець быв позбавленый функції председы КОПР, про його дештруктівны поступы ку одношіням русиньскої проблематікы на Україні. Вєдно із В. Падяком під тактовков пана Маґочія шырять дезінформації о нашых актівітах. Дегонестують нашу роботу і верейні ся высміваютъ нашым поступам. Самы повічте, як ся потім може Влада України серіозні заподівати проблематіков русинства, кедь Русины ідуть проти Русинам. Фурт арґументують тым, же є треба найперше добити ся, жебы на Україні была узнана народность Русин. Но я ся прошу, доколи ся будеме добывити того, што ту уж давно мало быти? Нашы просьбы суть іґнорованы, ведь всяды у світі суть Русины узнаны, лем ту ні, што мы сьме даякы інакшы люди? Выголошовати русиньску народность теперь є уж пізно, уж сьме ся начекали дость. Мы хочеме лем то, што уж было в прінціпі давно вырішене референдом у 1991 р. Маме і цінны документы іщі з 1941 р. – Родный лист (на фото), де народность Русин была самозреймостьов такого важного документу. Вшыткым членам СРР сьме написали письма о тім, же пан М. Бобинець є неправом членом СРР (хоць лем як позорователь), зато же буде позбавленый функції председы КОПР. Так ся мі видить, же пан Маґочій пропонує за членів СРР лем такых людей, котры будуть согласны з його блудныма поглядами, зато ся хотів позбавити і пана Алмашія. Мы міцно боюєме проти антірусиньскым поступам і высловам, котры ся валять на Русинів у нас. Я особні не буду участником 10. СКР, бо в даный час не можу одыйти з України. ***Є на мене подана жалоба од українськой штатной прокуратуры з двох параґрафів: з протиштатных актівіт і зо сепаратізму.*** *Покы ся вшытко не вырішыть, не можу одыйти з України. Самы видите, яка є ту демокрація, же чоловік не може высловити свій погляд або бити ся за дашто, што інде у світі є самозреймостьов.*

Як берете тот важный факт, же є на вас подана жалоба?

Так, же кедь буде найгірше, піду за нашы права і за Русинів ту на Підкарпаті до арешту. Бо подля параґрафу, з котрого ня винять, можуть ня заперти на 2-7 років, така є реаліта. Хоць

www.rusyn.sk

◄ *Лідер СПР Д. Сидор.*

ся не чую в ничім виноватый, бо мы не хочеме нич нереалного, лем жебы было наверно то, што нам было взято. Ведь в 1938 році быв Статус републікы Підкарпатьска Русь, мали сьме штат, належали сьме ку Чеськословеньску, так не знам чом ся каждый чудує, же хочеме автономію. Підкопують нам ногы а хотять за тото чоловіка і судити. Тото, же на нашых інтернетовых сторінках ся обявлюють антірусиньскы провокативны высловы, многы неґують Русинів і поважують нас за велике „нич“, тото никого не інтересує.

Як собі представуєте далше діятельство на Підкарпаті ?

*Уж єм ся высловив, же мы не хочеме жебы ся Русины одділили од Україны, бо мы сьме пропоновали лем вытворіня автономной облати, яка бы была єй неодділнов частьов з вытворенов самосправов. Но виджу, же нашы хотіня і пропозіції суть многым лем на сміх, зато сітуація є теперь інша. Думам собі, же Україна ся завтра або позавтра розпаде... Нас Русинів лем знеужывають а добрі знають, же кідь мы і кримска область ся одділиме од Україны, так уж не буде никого міцного, хто бы єй творив. Маме перед собов вельо роботы, готуєме завести наміcто українськых ґрівень – **русиньскы пінязі ТИСЫ.** Маме заведжену інтернетову сторінку републіка Підкарпатьска Русь, свою ґімну, друкуєме далшу леґітімації про людей, де їм будеме давати честне обчаньство штату Підкарпатьска Русь. Кідь нас не хоче Европа і Русины з околітых штатів нас не знають підпорити, та нашы далшы поступы будуть упрямены до **Евро-Азійской зоны,** бо там маме векше порозуміня і підпору. В сучасности є вшытко в штадію їднань. В близкім часі ся ріхтуєме і до Рима, де наша делеґація на челі із священиком Ш. Січом буде інформовати Папу римського о сітуації Русинів на Україні. Там очекуєме тыж підпору. Єм пересвідченый, же підкарпатьскы уряды роздають людям землю, лісы, вытворять новы робочі можности ітд. Уж засідав і выбор, де были обговорены окремы функції на премєра Підкарпатьской Руси, якым бы ся мав стати **Петро Ґецько**, міністром внутрішніх справ буде **Василь Патрусь**, віцепремєр **Ладіслав Лецовіч** і далшы, з котрыма в сучасности їднаме. Може многы з вас тот факт не беруть важні, но я хочу серіозно повісти, же вшытко ся помаленькы готує ку тому, жебы ку **1. децембру 2009 была зряджена Русиньска автономна область Підкарпатьска Русь** із свойов самосправов.*

СВІДОЦТВО
ПРО НАРОДЖЕННЯ

"Повторно"

Громадянин (ка) Фалес (прізвище, ім'я, по батькові) ФедІр Федорович
народився (лася) 06.01.1941р. Шостого сІчня тисяча дев'ятсот сорок першого року (прописом та цифрами рік, число)
Місце народження дитини: місто, селище, село село НелІпине
район Свалявський
область Закарпатська
про що в книзі записів актів громадянського стану про народження 1941 року 01 місяця 09 числа
зроблено відповідний запис за № 8

БАТЬКИ:
Батько Фалес (прізвище, ім'я, по батькові) ФедІр
національність русин
громадянство
Мати Бочко (прізвище, ім'я, по батькові) ЮлІя
національність
громадянство
Місце реєстрації Свалявського району Закарпатської області Україна
виконком НелІпинськоі сІльради Свалявського районного управлІння юстиції Закарпатської областІ
Дата видачі 20 03р.
Посада особи, що видала свідоцтво Начальник відділу запису актів громадянського стану Н.І. Тимків
М.П.
1-ФМ №142114

Про обєктівность поглядів на дану сітуацію, сьме ословили і іншых заінтересованых Русинів жыючіх на Підкапраті. Ведь каждый мать право в демократічнім світі высловити свій погляд, но то іщі не значіть, же зо вшыткым што днесь друкуєме сьме і согласны.

Андрій Шкіль, народный посланець Закарпатьской области ЗОР

Я пересвідченый, же Верьховна Рада (тоталітной Україны) ниґда не узнать законно автономію Русинів. Теперь мам на мысли не языковы або традіційны вопросы Русинів, є то скорше політічный вопрос. Я сам наполы „бойко“ як много Русинів, што жыють ту, но вшыткым є нам ясно, же бойківскый язык є омного інакшый як українськый. Но і так собі думам, же кідь Україна хоче іти в Европску зону, так ся буде мусити заподівати вопросом русинства. Ведь і президент Л. Кучма підписав договор, же Україна піде до зоны вольного торгу з Европсков унійов, но важный вопрос, якым є русинство при підписаню договору быв выхабленый. Дотеперь не знам одповідь, же ЧОМ?

▲ *Андрій Шкіль, народный посланець ЗОР.*

Др. Валерій Падяк, к.н., директор выдавательства В. Падяка в Ужгороді, член рады русиньскых недільных школ на Підкарпаті

То, што выголошує пан Д. Сидор і члены СПР є дослова повіджено комедія. Русинів ту лем своїма поступами зосмішнює і знеужывать во світі. Ведь своїма протиштатныма высловами може наробити лем баламуту на Україні. Пан Сидор за руськы грошы робить антіукраїньску політіку а таке прямованя не може помочі Русинам. Уж не знать, якым способом ся звидительнити, так зволив таку дорогу. Не мать ту абсолутні решпект у людей, кедь кандідував за приматора міста Ужгород, так при вольбах дістав лем 6 % голосів. Так собі самы витворте погляд, як його ту люде узнавають. Мы в першім ряді потребуєме ся добити того, жебы сьме были узнаны як народностна меншына. Треба дорішыты русиньске школьство, бо учітелі русиньского языка суть дослова на нашых селах діскрімінованы. Бо без школованых наслідникив далеко не зайдеме, думам же тото бы мав быти головный ціль Русинів на Україні. Кідь были вольбы президента Л. Кучмы, та сьме у великім морозі із прапорами аплавдовали зато, жебы быв зволеный за президента. Він нам тогды обіцяв, же ся буде проблематіков русиньской народности заподівати. Но уж перешло много часу а нич не сповнив, што обіцяв у своїм волебнім проґрамі. Зато думам, же намісто выголошованя автономії, треба ся обернути на нього, вести з ним діялоґ і припомянути му ненасилним способом то, што Русинам обіцяв. Хоць є ясно, же він решпектує условя українськой Влады, но першый імпулз бы мав іти таков путьов.

Не легку сітуацію у братів Русинів на Підкарпаті будеме і надале маповати, бо самы видите, же сучасне русинство там є соціална реалность высше 800 тісяч людей, котры ся чують Русинами. Но парадоксні тота кількость людей не мать таку можность як мы, жебы собі могли при зраховаю людей записати русиньску народность.

Текст і фото Сілвія Лисінова

Великодный MARTFEST у Свиднику

Перфектна думка, зорґанізовати на Великодню неділю (12. 4. 2009) атіпічну рокову акцію про молодых людей, вышла од орґанізаторів з **Русиньского центра н. о. в Свиднику** на челі з председом Справной рады **Даном Брудняком**. В тот святочный вечор од 20.00 год. цілым Свидником звучав **културный є наша сила, але і так є єй барз мало.** Як першый ся представив інштрументаліста **Ладо зо Складу**, його складбы граны на трьох музичных інштрументах порядні розтляпкали публіку. Потім выступила формація **Вербіна,** котра заспівала много автентічных співанок по русиньскы. Фіналісты стропківской ліґы - ґрупа **Сурусиньскый біґ бент, рок, блуз, рокенролл, як і іншы формы новодобой модерной популарной музикы**. Акція **MARTFEST** ся т. р. одбыла уж 9-ый раз, но першыраз была офіціално застрішена під уж спомянутов нововыникнутов орґанізаційов. Як повів єден з орґанізаторів Д. Брудняк: *„MARTFEST є тзв. споминковый концерт на молодого і талентованого музиканта **Мартіна Параду**, котрый траґічно умер як 17- річный. Може і зато ся ту днесь зышла така кількость перфектных музикантів і інштрументалістів. Єм прекваплены із рекордной навщівности, ведь ту днесь было веце як 300 людей. Зато уж теперь роздумуєме, же 10. юбілейный річник буде орґанізованый як фестівал, котрый може навщівити веце людей, бо клуб **Голічство,** де ся днесь акція одбыла, быв заповненый веце як на 100%."*

▲ *Михал Яцканин выступив у Свиднику як цінный гость ґрупы Чум з Баґера.*

В програмі ся представило 5 капел із різныма музичныма жанрами, котры мали у своїм репертоарі переважні русиньскы співанкы. А праві тоты доказали вывернути факт, котрый ся шырив по 3. річнику Русиньской популарной музикы, **же і в популарній музиці профон** передставили тыж своє майстерство. А так уж вшыткы участници чекали на руснацьку популарну леґенду **Чум з Баґера** зо Свидника, котра ся пародоксні фурт по каждім выступі розпадать а перед далшым концертом зась давать до копы, жебы могла вказати іщі векше „бум". Так было і теперь, кідь ґрупа в складі дванастьох „баґрістів" зачала свій выступ великов **нефалшованов карпатьсков бубновачков,** на челі котрой быв гость проґраму **Михал Яцканин** вєдно з „фронтменом" і шовменом ґрупы **Осифом Кеселіцом.** А праві „Кесо" одштартовав серію русиньскых співанок в роковім штілі. Но як уж є у нас Руснаків знамо, найвекшый успіх мав ґіт Палінка... В завершалній части проґраму зазвучали знамы співанкы ку 15. річниці смерти Курта Кобейна, лідра ґрупы Нірвана. Наконець треба повісти, же орґанізаторы таков акціїов вытворили про молоду ґенерацію перфектный простор, бо праві ту ся можуть молоды Русины іщі веце спознавати або реалізовати модерный штіл музикы і співу у своїм материньскім языку, котрой на русиньскій сцені ниґда не є дость.

С. Л.

Вышов Великодный АРТОС

В Обществі св. Йоана Крестителя вышло друге число русиньского часопису АРТОС, котрый выходить 4 раз до рока. Так Артос роком 2009 вступив до юбілейного року меншой пятьрічніці. Є то єдиный ґрекокатолицькый часопис писаный в кодіфікованім русиньскім языку.

З нового числа выбераме такы актуалны статі, як **Христос Воскресе!** Великдень, Пасха, Воскресіня Ісуса Христа... то є лем дакілько назв того великого дня, найкрасшого і найвекшого торжества в році. О тім празднику у вступі можеме ся дочітати з пера Мґр. Марека Ґая, учітеля ОШ в Радвані над Лабірцьом і члена редакції Артос.

Голузкы перемогли - то є інформація о сімболіці Квітной неділі од о. Івана Барны. В статі **О нашых праздниках – Пасха в Старім завіті і в Новім завіті** нашы священици о.Поповець і о. Ясик нам приближують вызнам великого празднika Пасхы.

Стояв під Ісусовым Крестом. І теперь ся найдуть многы люди, якы вывертають правдивость Христового Воскресіня. А праві в спомянутій статі ся дочітаме о стотникови Лонґінови, якый дозерав на Ісуса в часі смерти і потім свідчів о Христовім Воскресіню. Він свій жывот скінчів як святый, смертьов за того, при якім быв і він сам, за Господа Ісуса Христа, котрого терпіня, смерть, похованя і його воскресіня видів на властны очі. В статі під назвов **Царьство темноты** о. Сметанка пише о Свідчіню Біблії, єствованю діявола і Нечістых духів в Старім і Новім завіті.

О школьскых роках блаженого Василія, малохто днесь собі спомяне холем на часть того, што в них было найкрасше. На основі документів з 1926-28 р. о. Ярослав Поповець нам приближує красный приклад зо школьскых часів нашого блаженого Василія Гопка. В рубріці **Слово священомученика Павла** ся теперь можеме дознати о великій любви блаженого Павла ку Спасительови і його болести над терпіньом Ісуса Христа.

В новім числі Артоса найдеме інформації з діятельства ОСЙК, о русиньскім великанови Ю. Ставровскім-Попрадови, о першых мальованых яєчках, святім євангелію і т. п. Артос мать і свою вебстр.: www.artos.wbl.sk, де ся можеме дознати много інтересности.

Томаш Михал Бабяк,
член ОСЙК

▲ *На русиньскім святі у Пряшові в 1933 році істо найдете на фотиці з архіву Мґр. Ґ. Бескида нашого Блаженого єпіскопа П. П. Ґойдіча, ЧСВВ.*

www.rusyn.sk

Дорогы діточкы, школярі

Пережыли сьте красне оптімістичне свято Великдень (Воскресеніє Ісуса Христа) а ку тому вас істо потішыли і великодны вакації, красный ярьный час, теплы дні, котры суть як створены на вшелиякы забавкы по вонка. Но у тоты тепленькы дні не рідко падають і ярьны доджі. А якраз у такім часі можете ся забавити і дома а при тім і выграти якусь інтересну ціну ці перебываня в Таборі про русиньскы діти. Стачіть, кедь нам одповісте на ниже надрукованы задачі і пошлете їх до редакції.

-АК-

1. задача

Пан Сонечко археолоґом

Пан сонечко ся выбрав до старого Еґіпта, жебы в піраміді спробовав обявити дорогу ку цінному покладу. Поможеш йому найти обідві дорогы, по котрых ся може ку ньому достати?

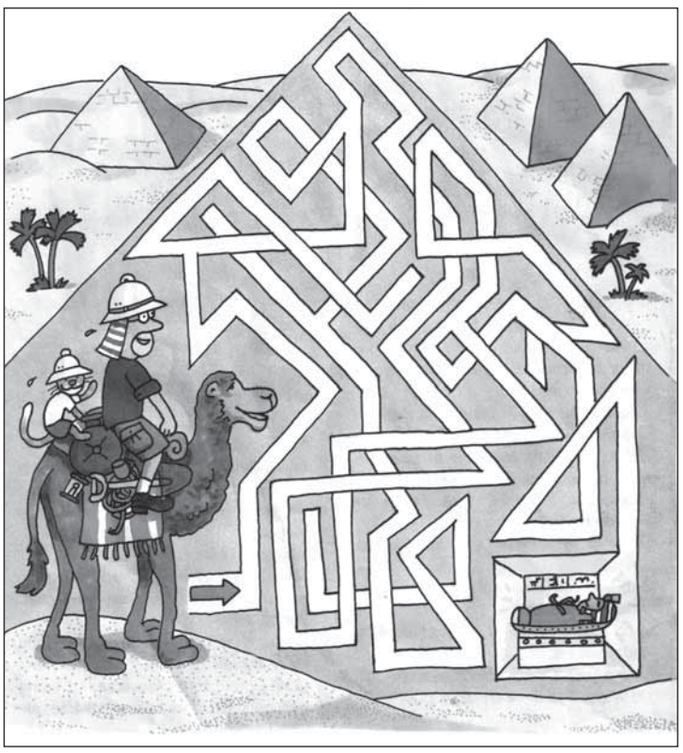

2. задача

Знате котре їдло смакує заяцям найвецей?

3. задача

а) Напиште, в котрім окреснім місті ся находить Музей модерного уменя Енді Варголы.
б) Напиште холем три русиньскы буквы, котры не найдеме в словеньскім язык.

4. задача

Што значіть , кедь ся повість: выстрілив зо скрышы

„Заяць праві дообгрызав свою облюблену головку капусты, кедь зразу зачув зловістне бреханя псів. Выстрілив зо скрышы і утікав ку лісу як о жывот," – повідав раз дома дідо.

„Але діду, тадь заяць знать стріляти?" протестовав Юрко. „Лем ня все не перерывай," задудрав дідо. Так тото росповіданя ниґда не докінчу," вздыхнув собі дідо. Але потім то Юркови высвітлив. „Выстрілити з дакады значіть скоро выйти, наповно ся розбігнути, знаш?"

Попозерайте собі і становте, котрый з них справні одзеркалює наше словне споїня.

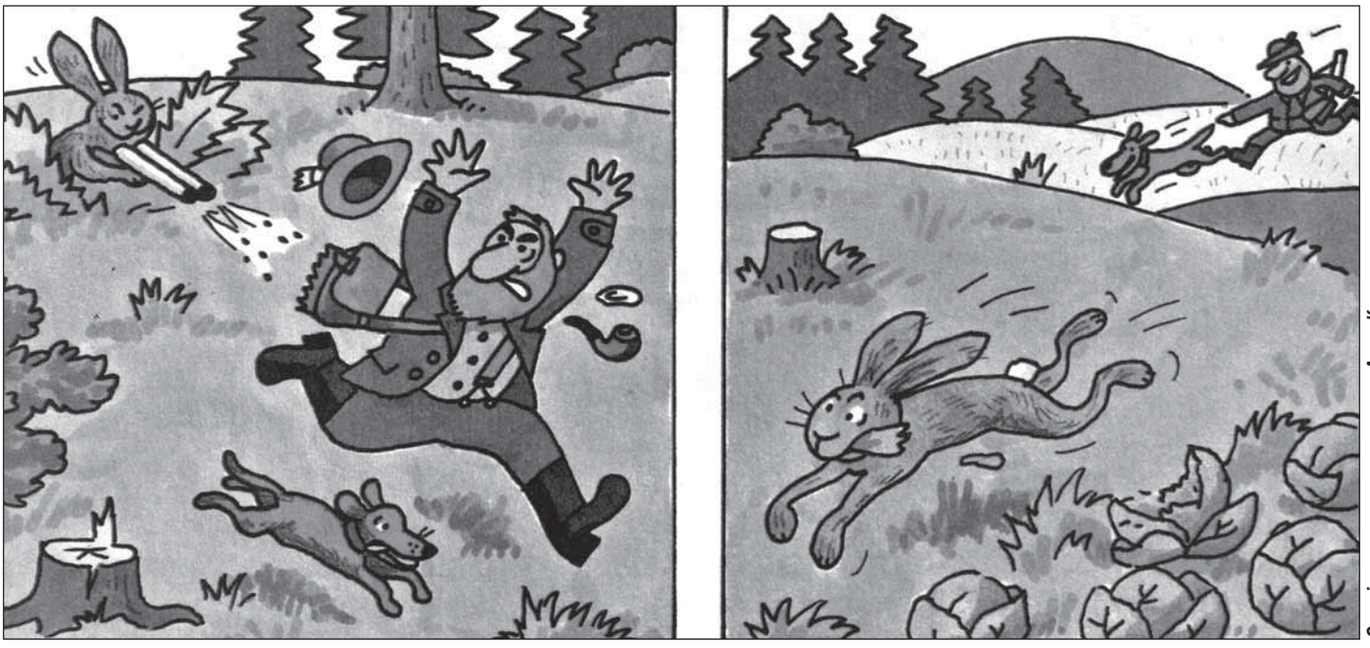

Сторінку про вас приготовила Анна Кузмякова

Театер Александра Духновіча є найліпшый на Словеньску

То суть слова словеньского режісера **Владиміра Саділека**, котры высловив на пресконференції (15.4.2009) перед премєров приповідкы **П. Добшінского Пецух найвекшый на світі.** Режісер повів, же з герцями ТАД-у ся му перфекті робить, бо не суть комерчні напахнуты і творять єден з найліпшых театралных колектівів. Конкретні у них видить, яке мають близке одношіня ку публіці. На марґо новой приповідкы (перша премєра была 17.4.2009) ся высловив, *же Добшінского творчость ся барз тяжко режірує, бо властні єдна приповідка ся складать з трьох меншых. Звыразнив, же новонаштудована приповідка є присвячена вшыткым ґенераціям, бо мімо драматічных, байкарьскых, надприродных явів і світа кральовства любителі театру увидять много нефальшованого русиньского гумору. Звыразнив факт, же так, як люде потребують пережывати сміх, так само і страх. А вера ани тот ту не хыбить.* **Валерій Купка**, котрый переложыв приповідку до русиньского языка і був ей драматурґом зась повів: *же дакотры фразы было барз тяжко перекладати, напр. слово POPOLVÁR в русинчіні не є, зато ся барз вельо полемізовало, як тото слово переложыти, по довгім роздумованю пришов на то, же найближше ку тому мать выраз пецух.* На пресконференції ТАД на челі з діректором **Маріяном Марком** были герці ТАД як **Осиф Ткач** (шеф чіногры), котрый грать сусіднього краля Михала, **Владиміра Брегова**, росповідачка, босорка і асістентка режії в єдній особі, як і молодый амбіціозный герець **Владимір Чема,** котрый грать наймолодшого сына –Пецуха. Він ся высловив: *„є то моя перша велика герецька роль а практічно вдяка Пецухови ся мі подарило сповнити сон з молодых часів, бо тоту приповідку єм барз любив.“* Наконець діректор М. Марко інформовав о великім успіху його театру, котрый в днях од 23. - 26. апріля 2009 ся представить на **меджінароднім театралнім фестівалі під назвом IETM в Братіславі.** *На такый фестівал ся не є легко дістати і є то про нас честь там выступити. Зо Словеньска ся там представиме лем мы і кошыцькый штатный театер. Драматурґічна комісія фестівалу нам сповнила вшыткы тяжкы фінанчны условя, бо барз хотіла, жебы сьме ся там представили з гров ПЕРОН.*

Но іщі перед тым великым успіхом - **до стрічі в приповидковім світі ТАД-у із щастливым кінцьом!**

С. Лисінова, фото авторкы

▲ *В приповідковій ґрі Пецух найвекшый на світі собі першыраз главну роль заграв молодый герець Владимір Чема а босорку Ладька Брегова.*

Оправданя

Дорога родино Лайчаковых, дорогы чіталелі

В Інфо Русині ч. 4/2009 была надрукована статя під назвов Міністер заграничных діл-наш Русин. На желаня родины Лайчаковых (конкретно ЮДр. Ю. Лайчаковой і М. Лайчаковой, котры суть підписаны в письмі адресованім редакції ІР) одкликуєме цілу статю і оправдуєме ся за недорозумліня, котре вышло у ній, а то в єдній із важных причін, котров є, же ціла родина Лайчаковых ся голосить ку українській народности а не ку русиньскій. Высловы о русиньскім походжіню родины Лайчаковых не были думаны як злый умысел або як пропаґація Русинів. Статя была надрукована на основі доступных фактів, но каждый мать право высловити свій погляд ку так важній проблематіці, яков є вопрос ідентічности. Подля слов у письмі ЮДр. Юстины Лайчаковой, міністер заграничных діл СР Мірослав Лайчак собі пише словеньску народность, но україньскы коріня своїх предків не запирать. Уваджаме тыж на праву міру, же пані Марія Лайчакова, мати міністра ЗД СР походить з Рокытова коло Гуменного а не з Орябины, де теперь жыє. Іщі раз прошу о пробачіня і недорозумліня у статі.

С. Лисінова

РУСИНЬСКЫЙ ЯЗЫК – НА ПРЯШІВСКІЙ УНІВЕРЗІТІ

Од року 2005 Пряшівска універзіта мать право удільовати академічный тітул „бакаларь“ по абсолвованю 3-річного штудійного проґраму **Русиньскый язык і література** в комбінації з іншыма предметами в рамках штудійного одбору **Учітельство академічных предметів**.

В академічнім році 2009/2010 Пряшівска універзіта отварять слідуючі комбінації:

- **Філозофічна факулта:** русиньскый язык і література в комбінації з руськым языком і літературов, історіов, німецькым языком і літературов,
- **Факулта гуманітных і природных наук:** русиньскый язык і література в комбінації з анґліцькым языком і літературов, біолоґіов, ґеоґрафіов, словеньскым языком і літературов, вытварнов выховов,
- **Факулта шпорту:** русиньскый язык і література в комбінації з тілеснов выховов.

В наслідуючім році ся не отварять штудіум русиньского языка з музичнов выховов і з набоженьсков выховов, але предпокладаме, же по комплексній акредітації, котров у тім періоді переходить Пряшівска універзіта, буде мож отворити дакотры новы комбінації з русиньскым языком, о чім будеме вас вчас інформовати.

Віриме, же і высшеуведжены комбінації заінтересують абсолвентів середніх школ і же проявлять бівшый інтерес о штудіум русиньского языка і літературы, як дотеперь. В рамках того штудія ся можуть веце дізнати нелем о русиньскім языку, літературі, але тыж о історії Русинів, як і о розлічных аспектах русиньской культуры. Штудійный проґрам Русиньскый язык і література є отвореный про каждого, кого інтересує русиністіка і хто перспективно уважує ся ньов заподівати на професіоналній уровни. Віриме, же міджі будучіма высокошколаками ся найдуть і такы.

Веце інформацій о можностях штудія на Пряшівскій універзіті найдете на **www.unipo.sk,** а конкретно інформації о можностях штудія русиньского языка і літературы дістанете і на телефоннім числі **Інштітуту русиньского языка і культуры ПУ 051/77 203 92** або **0907 629 127.**

InfoРусин. Vydáva Rusínska obroda na Slovensku. Realizované s finančnou podporou MK SR – program Kultúra národnostných menšín 2008. **Poverená funkciou šéfredaktorky**: Anna Kuzmiaková, redaktorka Silvia Lysinová. **Grafická úprava:** Róbert Vico. **Adresa redakcie**: Rusínska obroda, InfoRusín, Levočská 9, 080 01, Prešov. Tel.: 051/772 28 89, 051/748 27 75, 051/748 27 76, e-mail: rusinska.obroda@kryha.sk, toto číslo nájdete i na www.rusyn.sk. **Predplatné na rok:** 6,64 € , do európskych štátov: 11,66 € do mimoeurópskych štátov 30 $, číslo účtu: 2660718084/1100. **Výroba**: ADIN, s. r. o., Prešov. **Registračné číslo**: MK SR 3158/2004. Neobjednané rukopisy a fotografie nevraciame. Publikujeme i názory, s ktorými nie vždy súhlasíme. Za obsah príspevku zodpovedá autor. Inzeráty, reklamy, sponzoring preberáme v redakcii Info Rusín, Prešov (budova Daňového úradu). Toto číslo vyšlo v náklade 2000 kusov.

Rusínska obroda-Info Rusín
Levočská 9
080 01 Prešov 1
“D+4”
4/2007/RPC PO

Platené v hotovosti
080 03 Prešov 3